läbi otsused kontori asutamise vastu Pihkvas Vene kaubanduse jaoks; samuti olid nüüd ka linnad, ning mitte põhjuseta, igasuguse katse vastu, elustada Novgorodis kontorit, mis näis lootusetu ettevõttena. Arusaadavalt pidi ka Lüübek, mida edasi, seda rohkem olema selle poolt, sest ümberkäimine Hansa kaupmehega muutus aja jooksul ikka hoolimatumaks. Põhimõtet, võõras ärgu kaubelgu võõraga, teostati nüüdsest peale halastamatu hoolimatusega. See põhimõte, mis vastu võeti 1437. a. Riia poolt Hansasse mittekuuluvate hollandlaste vastu, leidis 1469. a. üldist vastuvõtmist kõigi teiste linnade poolt, pole aga õieti kunagi täieliselt tarvitusele võetud. 1516. a. otsustasid Liivimaa linnad teda täpsalt teostama hakata, mida hiljemini ikka jälle korduvalt toonitati. Veel 1541. a. teatab sellest Lüübekile sõsarlinnade ülesandel Tallinna; kui karmilt toimetati lõppeks selle teostamisel, näitab üks juhtumus Tartus: 1550. a. hukati Hans Vegesack sellest põhimõttest üle astumise pärast. Loomulikult kutsusid seesugused abinõud Läänes pahameele esile, seda rohkem, et ka muidu Hansa kaupmeeste õiguste kitsendamine omandas järjest teravama kuju ja viis lõppeks (1554. a.) tariifhindade ettekirjutamiseni, milledega kaupmehed oma kaupu pidid müüma; seega oli loomulikult lõpp tehtud igasugusele Hansa üheõiguslusele Liivi-Vene kaubanduses.

Mõistagi oleme meie uurimuste praeguse seisu juures ühekülgselt informeeritud XVI aastasaja üle, Tartu kohta eriti aga päris puudulikult, nii et me ei või saada täpsat ülevaadet olukorra arenemisest; kindlasti teeb meie maal leiduvate algmaterjalide uurimine selles tarvilikuks nii mõnegi õienduse. Peetrikoja sulgemise läbi kiirustatud põhjalikud muudatused Hansa-Vene kaubanduslikes vahekorris võisid sundida selle läbi ähvardatud Liivimaa linnu oma kaubanduspolitika muutmisele. Samuti ei saa ka salata, et Lüübek, oma pisut kangekaelses kinnipidamises äraiganenud ja kõdunenud eesõigusist, vahest vähe arvestas muutunud olukorda. Ei näi kuidagiviisi usutavana, et seesugune järsk politika oma hansakaaslaste suhtes oleks möödapääsemata ette kirjutatud hädasunnist. Põhimõtte — võõras ärgu kaubelgu võõraga — karm teostamine pidi esile kutsuma rahulolematuse ka venelastes, kes olid huvitatud vabast läbikäimisest, seda rohkem, et nende tööstus ja väliskaubandus olid hoogsalt arenemas, nagu seda õige hästi tõendab Tartu-Vene kaubandusele väga iseloomustav kokkulepe rae ja mõlemate gildide vahel 1528. a. Aru saades kodanikkude tulusid ähvardavast hädaohust astuvad kokku raad ja Suure ning Väikese gildi esindajad ja teevad politiliselt targu ning ettevaatlikult rea otsuseid, mis puutuvad hulgi- (angroo-)müügisse ja on samuti määratud kaitseks ka jae- (detail-)müügi vastu (mis oli üldse keelatud). Venelaste suhtes, kelledega kauplemisest elatigi, ei tahetud talitada järsult.

Kuigi vahest sellisele politikale venelaste suhtes ei saanud keelata teatavat õigustust, Hansa suhtes oli ta kahtlemata ebatark ja lühinägelik. Pikkade rahuaastate kestel oli järjest rohkem kaotatud politilise hinnangu tundest ja püüti aralt ning kartlikult ainult omakasu poole. Selle kurva ülespidamise tagajärjed pidid avalduma õige pea.

Ivan Julm ei püüdnudki varjata oma ihasid merelepääsu sulgeva Liivimaa järele. Läbirääkimistes ajutise rahu uuendamise üle esinesid raskused; 1554. a. viisid Liivimaa saadikud asja tõesti küll rahulepinguni 15 aastaks, kuid tingimusil, mis kõige selgemini näitasid seisukorra tõsidust. Nõuti n. n. „usumaksu“ (Glaubenszins) maksmist igalt Tartu piiskopkonna meessoost elanikult; pidi nimelt sündima järelmaks iga kolme aasta jooksul; nähtavasti oli siin juttu vaid tasumata rendirahadest, mis tuli maksta Tartu piiskopkonna elanikel Pihkva maa-aladel